

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1981-1982

25 JANVIER 1982

**Proposition de loi modifiant les articles 203 et 205
du Code d'instruction criminelle**

 (Déposée par M. Van Rompaey et consorts)

DEVELOPPEMENTS

En vertu de l'article 203 du Code d'instruction criminelle, le prévenu dispose d'un délai de quinze jours pour interjeter appel contre un jugement du tribunal correctionnel, tandis qu'en application de l'article 205 du même Code, le ministère public dispose d'un délai de vingt-cinq jours pour appeler d'un tel jugement.

Or, en pratique, lorsqu'un prévenu a interjeté appel, le ministère public le suit dans son appel, ce qui a pour conséquence que la juridiction d'appel se trouve saisie de l'ensemble du jugement pénal attaqué. Il s'ensuit que le prévenu peut être acquitté ou bénéficier d'une réduction de la peine prononcée en première instance, mais aussi la voir aggraver. Dans ce dernier cas, cela constitue une dérogation au principe qui veut que la partie appelante ne puisse subir aucun préjudice du fait qu'elle a recouru à la voie de droit qu'est l'appel.

Il arrive très souvent qu'après avoir été condamné par le tribunal correctionnel, un prévenu n'ose pas exercer son droit d'appel parce que, dans l'éventualité où sa non-culpabilité ne serait pas admise par la Cour d'appel, il risque d'encourir une aggravation de peine pour le motif que le ministère public a lui aussi fait appel.

Prenons un cas concret : le tribunal correctionnel condamne pour vol un prévenu à une peine légère, par exemple un mois d'emprisonnement avec sursis et une amende

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1981-1982

25 JANUARI 1982

**Voorstel van wet houdende wijziging van de
artikelen 203 en 205 van het Wetboek van
Strafvordering**

 (Ingediend door de heer Van Rompaey c.s.)

TOELICHTING

Overeenkomstig artikel 203 van het Wetboek van Strafvordering beschikt een beklaagde over een termijn van vijftien dagen om beroep in te stellen tegen een vonnis van de correctionele rechtbank, terwijl het openbaar ministerie overeenkomstig artikel 205 van hetzelfde Wetboek een termijn van vijftientwintig dagen heeft om tegen dit vonnis beroep aan te tekenen.

In de praktijk is het zo dat wanneer een beklaagde beroep aantekent dit beroep gevolgd wordt door het openbaar ministerie met het gevolg dat de bestreden beschikkingen over de straffvordering in hun geheel voor de beroepsinstantie aanhangig worden gemaakt. Dit betekent dat de beklaagde kan vrijgesproken worden, een strafvermindering maar ook een strafverzwaring kan ondergaan. Dit is een uitzondering op het beginsel dat de partij die beroep instelt geen nadeel kan ondergaan door het aanwenden van het rechtsmiddel van beroep.

Het valt zeer dikwijls voor dat een beklaagde na veroordeling door de correctionele rechtbank zijn recht van beroep niet durft uitoefenen omdat indien zijn stelling onschuldig te zijn niet door het hof van beroep aanvaard wordt, hij een strafverzwaring kan oplopen ingevolge het feit dat zijn beroep gevolgd werd door het openbaar ministerie.

Concreet gesteld : een beklaagde wordt wegens diefstal veroordeeld door de correctionele rechtbank tot een lichte straf b.v. een gevangenisstraf van één maand voorwaardelijk

de 100 francs. Compte tenu des faits, la peine ainsi infligée est légère. Mais le prévenu persiste à affirmer avec la plus grande opiniâtreté qu'il est innocent de ce dont on l'a accusé. Il pourra arriver que la Cour d'appel admette son point de vue et, en conséquence, l'acquitte. Par contre, il n'est pas à exclure que la Cour d'appel considère que les faits sont établis et qu'en conséquence, elle ne manque pas d'aggraver la peine.

Le prévenu se trouve donc devant l'alternative de s'efforcer de conserver un casier judiciaire vierge, ou de prendre le risque d'une aggravation de peine.

Dans bien des cas, il renonce à pareil choix, se résignant, bon gré mal gré, à accepter un jugement dont il est parfaitement convaincu qu'il était injuste.

Or, ce sont là des situations que l'on peut éviter en accordant au prévenu un délai d'appel plus long qu'au ministère public.

Cela ne restreindrait en rien le rôle ni la fonction du ministère public. En effet, celui-ci a, entre autres missions, celle de représenter et de défendre les droits de la société.

Un délit trouble l'ordre social et nuit donc à l'intérêt général.

L'imposition d'une peine ou d'une mesure de sauvegarde rétablit l'ordre public.

Il appartient au ministère public d'apprécier si, après la sentence prononcée par le premier juge, cet ordre public est effectivement rétabli ou non. Dans l'affirmative, il acquiescera au jugement; dans la négative, il interjettera appel.

Pour en décider et, le cas échéant, prendre les dispositions nécessaires, un délai de vingt jours est suffisant.

Si le ministère public interjette appel dans ce délai, le juge d'appel sera saisi « à toutes fins » du dispositif attaqué.

Or, si l'on accorde au prévenu un délai d'appel de trente jours, il disposera de dix jours de plus que le ministère public.

Si le ministère public n'est pas intervenu mais que le prévenu, quant à lui, interjette appel au cours des dix derniers jours du délai dont il bénéficie, il ne pourra encourir aucune aggravation de peine, conformément au principe selon lequel un recours ne peut causer préjudice à la partie qui l'exerce.

Ce système permettrait à tout justiciable d'user en pleine liberté de son droit élémentaire d'appeler d'un jugement.

Tel est l'objet de la présente proposition de loi.

**

en een geldboete van 100 frank. Rekening houdende met de feiten is de opgelegde straf licht. De beklaagde houdt op de meest hardnekkige wijze zijn onschuld staande. Het is mogelijk dat het hof van beroep zijn stelling bijtreedt, in welk geval hij zal vrijgesproken worden. Het is eveneens mogelijk dat het hof van beroep de feiten als bewezen beschouwt, in welk geval dan de straf alleszins zal worden verzwaard.

Deze belaagde is voor de keuze gesteld tussen een poging tot het behoud van een blanco strafregister en het nemen van een risico van een strafverzwaring.

In vele gevallen durft hij die keuze niet aan en berust hij dan willens nillens in een vonnis waarbij hij naar zijn weten en overtuiging ten onrechte werd veroordeeld.

Deze toestanden kunnen voorkomen worden door aan de beklaagde een langere beroepstermijn te geven dan aan het openbaar ministerie.

Hierdoor zou de rol en de functie van het openbaar ministerie geenszins beperkt worden. Inderdaad, één van de taken van het openbaar ministerie is de rechten van de maatschappij te vertegenwoordigen en te verdedigen.

Een misdrijf verstoort de maatschappelijke orde en krenkt derhalve het algemeen belang.

Door het opleggen van een straf of een beveiligingsmaatregel wordt de geschonden rechtsorde hersteld.

Het komt aan het openbaar ministerie toe te oordelen of na de uitspraak door de eerste rechter de publieke rechtsorde al dan niet hersteld is. In het bevestigend geval berust het openbaar ministerie, in het ontkennend geval stelt het beroep in.

Om hierover te oordelen en in voorkomend geval de nodige schikkingen te nemen volstaat een termijn van twintig dagen.

Indien het openbaar ministerie binnen deze termijn beroep instelt worden de bestreden beschikkingen over de strafvordering « ten allen einde » voor de beroepsrechter aanhangig gemaakt.

Wordt nu aan de beklaagde een beroepstermijn van dertig dagen verleend dan beschikt hij over tien dagen meer dan het openbaar ministerie.

Heeft het openbaar ministerie geen beroep aangetekend en tekent de beklaagde de laatste tien dagen van zijn termijn beroep aan dan kan hij geen strafverzwaring oplopen overeenkomstig het beginsel dat het aanwenden van een rechtsmiddel geen nadeel kan berokkenen aan de partij die het aanwendt.

Door dit systeem kan elke rechtsonderhorige zijn elementair recht op beroep in alle vrijheid uitoefenen.

Dat is de bedoeling van dit wetsvoorstel.

R. VAN ROMPAEY.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

A l'article 203, § 1er, du Code d'instruction criminelle, le mot « quinze » est remplacé chaque fois par le mot « trente ».

ART. 2

A l'article 205 du même Code, le mot « vingt-cinq » est remplacé par le mot « vingt ».

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

In artikel 203, § 1, van het Wetboek van Strafvordering wordt het woord « vijftien » telkens vervangen door het woord « dertig ».

ART. 2

In artikel 205 van hetzelfde Wetboek wordt het woord « vijftewintig » vervangen door het woord « twintig ».

R. VAN ROMPAEY.

R. UYTENDAELE.

A. VERBIST.

M. TYBERGHIE-VANDENBUSSCHE.